

Till
Socialtjänstnämnden

Rapport från verksamheten med personliga ombud för hemlösa med psykiska funktionshinder (1 bilaga)

Förslag till beslut

1. Socialtjänstnämnden godkänner rapporten.

Dag Helin

Eddie Friberg

Sammanfattning

Stadsmissionen ansvarar för driften av två personliga ombud för hemlösa med psykiska funktionshinder på entreprenad sedan april 2003. Ombuden har skrivit en rapport om verksamheten till och med oktober 2005. De personliga ombuden har etablerat kontakt med personer med svår problematik och är en viktig länk till det ordinarie hjälpsystemet.

Bakgrund

Regeringen beslutade den 18 maj 2000 om statsbidrag till kommunerna för verksamhet med personliga ombud. Syftet med statsbidraget är att bygga upp och utveckla verksamhet med ombud för personer med psykiska funktionshinder, nedan kallad den enskilde. Länsstyrelsen i Stockholms län inbjöd staden att söka statsbidrag för ombud. Bidraget är avsett att täcka kostnader för lön och sociala avgifter. Länsstyrelsen beslutade den 22 oktober 2002 att bevilja socialtjänstnämnden (SotN) medel för inrättande av två tjänster som personligt ombud för hemlösa under åren 2003-2005. Länsstyrelsen har avsatt nya statliga medel för personliga ombud för funktionshindrade fr.o.m. 2006. Två personliga ombud för hemlösa med psykiska funktionshinder finns sedan 2003-04-23. Stadsmissionen svarar för driften av ombudsverksamheten på entreprenad.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom Individorienterade verksamheter.

Ombudsverksamheten

Ett flertal stadsdelsförvaltningar har personliga ombud för psykiskt funktionshindrade. Dessa ombud arbetar med personer med eller utan bostad som har stadstillhörighet. SotN ansvarar för två personliga ombud för hemlösa med psykiska funktionshinder.

Målgruppen för ombudens arbete, enligt avtalet mellan SotN och Stadsmissionen, är hemlösa personer, som är 20 år och äldre med enbart psykiska funktionshinder utan tillhörighet i stadsdelsförvaltning eller hemlösa personer enligt ovan med psykiska funktionshinder där missbruket inte är dominerande.

De personliga ombudens arbetsuppgifter är

- att skapa kontakt med enskilda som har behov av stöd
- att tillsammans med den enskilde identifiera och formulera dennes behov av vård, stöd, service och sysselsättning
- att tillsammans med den enskilde se till att olika huvudmäns insatser planeras, samordnas och genomförs och på den enskildes uppdrag ordna möten med de organisationer som kan bidra till att höja den enskildes livskvalitet
- att påtala brister i stödsystemet, i bemötandet och i samverkan
- att bistå och – om fullmakt finns – företräda den enskilde i kontakterna med olika myndigheter etc.
- stödja och underlätta så att den enskilde får vård, stöd och service utifrån egna önskemål, behov och lagliga rättigheter. De enskildas rätt till psykiatriska insatser/vård måste uppmärksammas.
- att vid behov slussa vidare ("länka") till personliga ombud vid stadsdelsförvaltningar och/eller andra instanser.

Ombuden ska i första hand planera sitt arbete så att de kan vara tillgängliga både för den enskilde och för samverkande organisationer. En flexibilitet ska finnas så att kontakt och hjälp kan ges till den enskilde även utanför kontorstid. Insatserna ska ges med god kontinuitet. Arbetet ska bedrivas självständigt.

Varje ombud beräknas stödja 10-15 enskilda samtidigt. De enskilda slussas vidare successivt och ger plats för nya enskilda som behöver stöd.

Syftet med verksamheten är att de enskilda med stora och omfattande behov av vård och stöd genom ombud kan få en fungerande livssituation. Det handlar ytterst om alla människors rätt att vara en del av samhället på så lika villkor som möjligt.

En *styrgrupp (samordningsgrupp)* har tillsatts bestående av representanter från Enheten för hemlösa, Stadsmissionen, landstingets psykiatri och intresseorganisationer.

Kontinuerlig uppföljning av avtalet och genomgång av rapporterna från ombuden sker varje tertiäl. Uppföljningsmötena protokollförs och justeras av bägge parter.

Kort sammanfattning av rapporten

De personliga ombuden för hemlösa har skrivit en rapport om ombudsmannaverksamheten för april 2003 – oktober 2005.

Arbetet under första året präglades av marknadsföringsarbete, att göra sig kända och att utveckla samarbetsformer med Enheten för hemlösa, andra offentliga aktörer och intresseorganisationer. Mycket tid ägnades åt information, att knyta kontakter med enskilda personer och skapa förtroende. Under 2004 har arbetet kommit igång och ombuden börjar kunna se för- och nackdelar med olika arbetsmetoder.

De personliga ombuden har haft kontakt med 53 personer. Ombuden har haft kontakt med personer från 20 år och äldre. Majoriteten har varit under 50 år, flertalet har varit 41-50 år och de flesta har varit män (drygt 20 kvinnor).

Drygt hälften av personerna har haft annan tillhörighet och ombudens arbete har där bestått i att motivera och länka klienten vidare till personligt ombud på stadsdelsförvaltning eller annan kommun, eller till socialtjänsten om personligt ombud inte funnits i stadsdelsförvaltningen/kommunen. Det hitta rätt hjälpinstans kan innebära att många kontakter för att säkerställa att den enskilde också tas emot där och får erforderlig hjälp.

Många kontakter har tagits med socialtjänsten, den psykiatriska och somatiska vården, försäkringskassan m.m. Vidare har ombuden haft kontakt med personal på dag- och natthärbärgen, med diakoner och Riskförbundet för social och mental hälsa (RSMH), riks- och lokalavdelningar i Stockholm.

De personliga ombuden har haft mest kontakt med socialtjänsten, eftersom boende, mat, ekonomi först måste tillgodoses och att motivera till kontakter för psyksiska och somatiska problem förutsätter kontinuerliga kontakter och långvarigt stöd.

Den vanligaste typen av insats har varit

- personligt stöd
- boende
- ekonomi
- sysselsättning och
- vård.

Förvaltningens synpunkter

De personliga ombuden för hemlösa utför ett viktigt arbete. De fungerar som en länk mellan den enskilde och olika hjälpinsatser. Ombuden har utvecklat ett mycket bra samarbete med Enheten för hemlösa och har genom långsiktigt arbete lyckats etablera kontakt med personer med mycket svår problematik. Kontinuitet är mycket viktigt när det gäller arbete med personer med psyksiska funktionshinder, eftersom det krävs en bärande relation för att skapa förtroende.

Förvaltningen har nyligen fått besked från länsstyrelsen om att fortsatta medel för ombudsverksamheten kommer att finnas fr.o.m. 2006. Medel för 2006 beviljas i

samband med verksamhets- och ekonomisk redovisning till länsstyrelsen för 2005. Förutom statsbidragen med 604.800 kronor/år har SotN bidragit med ca 100 tkr/år.

Stadsmissionen får i uppdrag att ansvara för driften av ombudsverksamheten även under 2006. Eftersom ombudens arbete innebär att de ska hjälpa enskilda personer att få den hjälp de har rätt till från olika hjälpinsatser och att påtala systemfel mellan olika hjälpaktörer är det en fördel om ombuden inte myndigheten d.v.s förvaltningen utan är fristående.

Inför 2007 genomförs en upphandling av verksamheten.

Bilaga:

1. Rapport ”PO verksamhet för hemlösa april – oktober 2005”, Stadsmissionen.